

BESLUT
1998-12-02

231-3812-98
84-215

Delgivningskvitto
Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

**BILDANDE AV NATURRESERVATET MOSSATRÄSK-STORMYRAN I
ÖRNSKÖLDSVIKS KOMMUN, VÄSTERNORRLANDS LÄN.**

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning	Mossaträsk-Stormyran
Objektnummer	2202084
Natura 2000 sitecode	SE0710144
Kommun	Örnsköldsvik
Socken	Anundsjö
Fastighet	<i>(fastighetsbildningen är inte avslutad)</i>
Markägare	Staten, naturvårdsfonden
Lägesbeskrivning	ca 25 km nordost Junsele
Topografisk karta	20 H NV, 20 H NO
Ekonomisk karta	20 H 6 e
Geokod	20H6E1E3A
Areal	ca 896 hektar
Därav landareal	864 hektar
Naturtyper	Myr: ca 572 hektar Skog: ca 262 hektar Sötvatten: ca 62 hektar
Naturgeografisk region	30a
Naturvårds- och Fastighetsförvaltare	Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Mossaträsk-Stormyran är ett av länets största skogs-myrkomplex. Området är beläget 425-460 meter över havet i ett relativt flackt skogslandskap. Berggrunden består av yngre graniter och de lösa avlagringarna av torv och en grusig-sandig morän.

Huvuddelen av myrkomplexet utgörs av ett välutbildat strängflarkkärr med upp till flera hektar stora vattenfyllda flarkar. Inom området ryms också stora arealer skogskärr, sumpskogar, skogbevuxna fastmarksholmar samt till myren anslutande skogsbestånd.

Myrens vegetation är huvudsakligen av fattig typ men de stora arealerna blöt myrmark erbjuder goda betingelser för ett rikt fågelliv. Bland annat förekommer häckande brushane, dvärgbeckasin och myrsnäppa. Andra arter som noterats är sädgås, enkelbeckasin, småspov, grönbena och gluttsnäppa.

I myrens yttre delar påträffas äldre diken vilka nu till största del är igenväxta. Delar av myrkomplexet har tidigare nyttjats till slätter.

Anslutande skogsbestånd liksom skogsholmarna inne i komplexet är i regel lågproduktiva och glesa barrblandskogar. Övergången mellan trädbevuxen myr och sumpskog-fastmarksskog är ofta svår att urskilja. Tallen dominerar och granen kommer in först på lite mer produktiv mark. Stubbar efter tidigare dimensionsavverkningar förekommer i varierande omfattning över hela området. Kolade trädrester och högstubbar vittnar här och var om tidigare bränder där även de fuktigare partierna verkar ha berörts. I nordväst och längs komplexets västra kant har avverkningar skett under första hälften av 1990-talet men i stort har de till myren angränsande skogarna undgått modernt skogsbruk. Tillsammans utgör mosaiken av myrar, sump- och fastmarksskogar en stor och sammanhållen värdekärna med få motsvarigheter i länet.

ÄRENDETS BEREDNING

Vid myrfågelinventeringen i slutet av 1970-talet (Simonsson och Dynesius 1980), liksom vid den länstäckande våtmarksinventeringen i början av 1990-talet (Grundström och Uppsäll 1994) kom Mossaträsk-Stormyran att klassas i högsta naturvärdesklass (klass I). Området ingår i Naturvårdsverkets säkerställandeplan för våtmarksområden, *Myrskyddsplan för Sverige*. Området är vidare av regeringen föreslaget att ingå i Europeiska Unionens nätverk för skyddade områden, *Natura 2000*. För markförvärvet har medfinansiering erhållits från EU:s LIFE-fond, motsvarande 50 procent av kostnaden.

I Örnsköldsviks kommuns översiktsplan, antagen 1990, anges området som riksintresse för naturvården enligt 2 kap 6 § NRL (naturresurslagen), och att det bör avsättas till naturreservat. Inga motstående intressen finns redovisade och ett bildande av naturreservat bedöms förenligt med riktlinjerna i planen.

Området redovisas som naturvårdsobjekt NR84154 i länsstyrelsens underlagsmaterial.

GRUND FÖR BESLUT

Mossaträsk-Stormyran är ett av länets största skogs-myrkomplex. Mångformigheten av myrar, sump- och fastmarksskogar utgör tillsammans en stor och sammanhållen värdekärna med bland annat höga ornitologiska värden. Området har få motsvarigheter i länet och bör skyddas för sina biologiska värden och betydelse för kännedom om landets natur.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Fastighetsbildningen är inte avslutad, men inne i ett sluske. Markeringsarbeten, förättnings avslutande samt registrering kommer att ske under våren 1999. Länsstyrelsen kan komma att fatta ett nytt beslut om resultatet av förättningen medför att det innebär förändringar i gränser etc.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter, vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet är att skydda ett av länets mest orörda skogs-myrkomplex där ekosystemen får utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Ändamålet är även att skydda länets kanske förnämsta lokal för myrfåglar.

Ändamålet är även att - inom ramen för ovanstående mål - ge möjlighet till naturupplevelse.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning
2. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
3. utföra utfyllnad eller anordna upplag
4. dika eller dämna
5. dra fram permanent mark- eller luftledning
6. anlägga väg
7. avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd (utöver vad som framgår av skötselplan)
8. ta bort eller upparbeta döda träd eller vindfällen
9. sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel
10. kalka mark
11. kalka vatten utan länsstyrelsens tillstånd
12. inplantera för trakten främmande växt- eller djurart
13. inplantera för trakten främmande fiskarter eller fiskstammar utan länsstyrelsens tillstånd
14. medföra ej kopplad hund annat än i samband med jakt
15. framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av skjutna älgar, varvid särskilda anvisningar ska följas, se skötselplan
16. upplåta mark för militär övningsverksamhet eller idrottstävling

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som närmare anges i bifogade skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken eller vattnet förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. upphuggning och markering av reservatsgränsen
2. anläggning och underhåll av stig
3. uppförande av ett fågel-/utsiktstorn samt ett fåtal rastplatser
4. uppsättning av informationstavlor
5. kontrollerade bränningar i naturvårdssyfte enligt särskild plan

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
2. plocka eller gräva upp växtdelar eller på annat sätt skada vegetationen. Bär och matsvamp får dock plockas
3. tälta eller göra upp eld annat än på anvisade platser
4. klättra i boträd, samla insekter eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet
5. framföra motordrivet fordon eller cykel
6. skada mark och block
7. medföra ej kopplad hund
8. uppsätta skylt, göra inskrift e dyl
9. utföra vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan.
2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare upplysningar, ta kontakt med Johan Uebel telefon 0611-29 078, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, samt företrädare för näringslivsenheten, förvaltningsenheten och samhällsbyggnadsenheten.

Börje Hörnlund

Johan Uebel
Samhällsbyggnadsenheten, tel 0611-29 078

Bilaga

1 Beslutskarta

2 Skötselplan

Kopia till

Örnsköldsviks kommun

Lantmäterimyndigheten i Västernorrlands län, Nybrogatan14, 871 23 HÄRNÖSAND

Skogsvårdsstyrelsen Mellannorrland, Skedom, 881 92 Sollefteå

Skogsvårdsstyrelsen i Örnsköldsvik distrikt, Hästmarksvägen 2, 891 38 Örnsköldsvik

SCA Forest and Timber, 851 88 SUNDSVALL

Naturskyddsföreningen i Västernorrland, Länsförbundet, Bernt Persson, Åslingv.10,
873 00 Bollstabruk

Naturskyddsföreningen i Ö-vik, c/o Andro Stenman, Krönv 22, 891 42 Örnsköldsvik

Ångermanlands ornitologiska förening, Kurt Holmqvist, Skarpåkerv 32, 872 33 Kramfors

Samh 2 ex

Plan- och naturresurser

990429

Långmyran

Mellankälsmyran

GULKÅL

Gulkälsmyrorna

Hästberget

Bodmyran

Rävelmyran

Bodtjärnen

Västra Sjöjärnen

Mossaträsksjön

Sjö

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

SKÖTSELPLAN

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övergripande mål

Naturreseptat Mossaträsk-Stormyran ska bevaras i sitt naturliga tillstånd och få utvecklas fritt. För att uppnå detta mål ska nedan angivna riktlinjer gälla och angivna åtgärder vidtas.

Generella riktlinjer och åtgärder

*** Skogsmark**

Skogen skall utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Inga skogsbruksåtgärder får vidtas utan skogsbestånden skall lämnas till fri utveckling. Väl avgränsade och dokumenterat brandpräglade bestånd kan brännas i naturvårdssyfte. En särskild plan skall upprättas för hur eventuella spontana bränder i reservatet skall avgränsas och släckas. I händelse av sådan brand bör släckningsarbetet inriktas mot reservatets ytterkanter och med minsta möjliga skador på skog, mark och vatten.

*** Myrar**

Myrarna ska få utvecklas fritt.

Inga åtgärder får vidtas som kan skada myrarnas hydrologi, vegetation mm. Eventuella stigar ska spångläggas. Tryckimpregnerat virke får inte användas.

*** Jakt, faunavård och fiske**

Jakten ska alltid bedrivas i överensstämmelse med god jaktetik. Jakträttsinnehavaren har att noga följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreseptatet gällande föreskrifter. Älgpass och skjutgator får endast huggas/röjas efter samråd med länsstyrelsen. Torrakor får under inga omständigheter användas till ved. Terrängtransport av skjutna älgar får endast ske på fastmark och utan att markskada eller spårbildning uppstår. Om fordon måste nyttjas för älgtransporten får endast bandgående fordon av typ Älgtrak (eller motsvarande) användas.

För tiden fram t o m 2014-12-31 har avtal träffats mellan jakträttsinnehavare (SCA Forest and Timber AB) och Naturvårdsverket beträffande älg- och småviltjakt. Efter avtalstidens slut skall ingen småviltjakt upplåtas med undantag för fångst av mink och mårhund.

Fisket innehas av fiskerättsägarna.

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Mossaträsk-Stormyran ska i första hand vårdas och förvaltas så att naturmiljön utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Reservatet ska även stå öppet för allmänheten men dock nyttjas under rådande naturgivna förutsättningar utan större anordningar för friluftslivet.

Riktlinjer och åtgärder

Inom reservatet får anordnas ett begränsat antal stigar och besökare ska kanaliseras till de för tramp mindre känsliga fastmarksdelarna av reservatet.

*** Tillgänglighet**

Reservatet kan nås med bil från följande håll:

Från riksväg 90 vid byn Gulkäl, via Nymyra till vägslutet på Hästberget i reservatets nordvästra hörn.

Från väg 348 (Sagavägen) cirka 15 kilometer väster om Solberg, via Käl till vägslutet i byn

Mossaträsk. Reservatet nås också via skogsbilväg i nordost alternativt från söder, den s k

Bodtjärnvägen.

*** Vägskyltning**

Vägvisning ska ske från riksväg 90 vid byn Gulkäl, via Nymyra och vidare till vägslutet på Hästberget i reservatets nordvästra hörn. Till samma plats ska vägvisning även ske från väg 348 (Sagavägen) cirka fyra kilometer väster om Solberg, via Degersjö och Nybygget. Övriga tillfartsvägar (se ovan) ska ej skyltas. Vägskyltningen beställs från Vägverket längs det allmänna vägnätet. För övrig vägvisning ansvarar förvaltaren efter samråd med ägarna till skogsbilvägnätet (SCA m fl). Avtal om tillfartsvägen till Hästberget ska träffas med markägarna.

*** Parkering**

Parkeringsficka för två till tre bilar iordningställes vid vändplanen på Hästberget efter att avtal träffats med markägaren, SCA.

*** Stigar**

En enkel stig anläggs från vändplanen på Hästberget ned mot Stormyrans nordvästra del. Myrarna är känsliga för tramp varför stigen i största möjliga utsträckning ska dras på fastmark. Spänger av kärnfura läggs över fuktiga partier där trampet kan ge markskador. Tryckimpregnerat virke får inte användas. Stigen ska diskret markeras samt hållas framkomlig. Vägvisare tillverkas av trä med urfräst text. Särskilt störningskänsliga områden är inte kända men besökare ska inte ledas ut i Stormyrans sträng-flark system.

*** Rast- och eldplatser**

Rastplats med eldningsmöjlighet anordnas vid myrkanten med utsikt över Stormyrans nordvästra del. Brännved fraktas till reservatet genom förvaltningens försorg. Byggnad av ett fågel- och utsiktstorn i skogsbrynet bör övervägas. I anslutning till ett sådant torn kan ytterligare en rast-/eldplats iordningställas. En bänk/bord-grupp placeras vid vändplanen på Hästberget, tryckimpregnerat virke får inte användas.

*** Information**

Behovet av information är:

1. Reservatsskylt som visar gräns, bestämmelser och kort beskriver reservatet.
2. Orienteringskarta med fiskekortsgränser mm (?).
3. Reservatsfolder med allmän beskrivning.

Informationstavlor, broschyrer etc ska utformas enligt de riktlinjer som fastställts av Naturvårdsverket och EU beträffande layout och logotyper för LIFE-objekt/Natura 2000-områden.

Vid reservatsentrén på Hästberget ska ett skyltställ (typ "Flinta") resas med information om reservatet. Stället bör placeras så att informationsskyltarna inte utsätts för direkt solljus. Vid vändplanerna på övriga, ej skyltade tillfartsvägar sätts enkla tavelställ upp efter överenskommelse med markägaren. Dessa platser är i byn Mossaträsk, vid vägslutet i nordost samt vid vägslutet i reservatets södra kant, den s k Bodtjärnvägen.

*** Renhållning**

Inga sopbehållare placeras ut vare sig inom reservatet eller vid tillfartsvägarna. Besökare uppmanas att ta med sig eventuellt avfall. Jaktlag ansvarar för eget avfall.

Utmärkning av gränser

Naturreservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd (inom reservatet) i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar, och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen (stigar, skogsbilvägar).

Tillsyn

Länsstyrelsen tecknar avtal med entreprenör för skötsel och tillsyn av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Den som ansvarar för tillsyn är ansvarig för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Istandsättningsåtgärder

Rastplats	5 000 kr
Vägvisning	15 000 kr
Parkering	5 000 kr
Information	10 000 kr
Stig	3 000 kr
Tavelställ	9 000 kr

Löpande underhåll

Tillsyn och årligt underhåll	10 000 kr
------------------------------	-----------

Finansiering

Iordningställande och årligt underhåll sker genom tillgängliga vårdmedel från Naturvårdsverket.

Litteratur

- Björkbäck, F. 1970. Skyddsvärda myrar i Västernorrlands län. Stencil vid länsstyrelsen.
- Dahlin, B. 1984. Slättbränna och Mossaträsk. Två fågelmyrar i Ångermanland. Gråspetten årg. 4:4, Ångermanlands ornitologiska förening.
- Grundström, S & Uppsäll, S. 1994. Skyddsvärda våtmarker i Västernorrlands län. Länsstyrelsen.
- Muhr, M. 1985. Mossaträsk - Stormyran. En detaljinventering. Opublicerad, länsstyrelsen.
- Naturvårdsverket. 1994. Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket.
- Nihlén, P & Uebel, J. 1995. Förslag till kombinerade skogs- myrreservat i Västernorrlands län. Opublicerad, länsstyrelsen.
- Simonsson, P & Dynesius, M. 1980. Fågelmyrar i Västernorrlands län, en ornitologisk inventering. Länsstyrelsen.